

מסורת הש"ס

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נג.

עין משפט  
נר מצוה

**אף לחולה.** שהיא קטנה הימנו יש דרוסה וכ"ש לחמול: **אף לחמול.** שהוא גדול אין דרוסה וכ"ש לחולה. ולקמייה מתרנין לה: **באימרי רכרבי.** צבהמה דקה ס"ל אין דרוסה לחמול כדאמר רב לעיל (דף נב:) צבהמה מן הזאב ולמעלה: **גדיים וטלאים.** דקיס מאל: **שאר עופות טמאים.** מוח מן הגס והגן: **והא אן סנ ודרוסה** **הנן צעוף הדק.** מכלל דשאר עופות אפילו צעוף הדק לא: **בדרכרבי מיניה.** א"זאפ"ה עוף הדק הוא: **ציה היני.** שם מקום: **ציד.** שהכה צידו: **רגל.** אחרונה: **אכל שן לא.** לאין ארס החיה צשייה: **שלא מועט.** דכיון דשלא מדעת נפל כגון מן הגג על הצבהמה אע"פ שנתקעה פלרט צגצה אין משליך זה ארס: **לאחר מיסה.** קס"ד שמת הארי ואחר כך נפל על הצבהמה: **דדריס.** מחיים ולא הספיק לשלוח פלורטו ממנה עד שפסקו את ידו ומיתה דקאמר מיתה האבר שנתחך: **דשליף.** כשחולץ ומולא פלרטו מגצה: **ונמלאם פלורט.** (א) תלושה צג: **רוז אריות דורסין.** כלומר א"זאפ"ה שרוב אריות דורסין וקיס לן שכל הדורס אין לך אחד צהן שמשמט פלרטו: **נחמך.** השור ופלורט וז ככול היתה: **רז נטעמיה.** לקמן: **מקום פלורט.** שלא נשמט ולא נמלא שם הפלורט אלא מקומה ומכתה ניכרת בשור: **לחה.** שהיה צה דס: **עצירה דמשמטא.** ושמה דרס: **צדא דסיחופיה.** שעומדות צג השור כסדר שהן סדורות ציד הארי: **אימר כלנא.** והא אמרינן אין דרוסה לכלל דאין לו ארס: **על ארי צינייהו ויש צס: שלמה שוי.** עשה שלום עמהם כדרך כמה חיות שנעשות מצרות וגלות עם צני אדם וצבהמות ואין מוסיקין: **נה ריפסיה.** צהני ולא חיישינן לדריסה צאחריינן: **מעוואי.** נוטה: **מקרקרין.** גועות. לשון צעקת ארי לחוד ולשון צעקת כל צבהמה לחוד כמו צלשון עצרת נוטה לארץ: **וגועה לשוריה** וערוג לאילן ואלל לטוס: **ופלורט לעופותיה** ומחך לכלנא: **אחדדי**

יש דרוסה לחתול או אין דרוסה לחתול א"ל אף לחולדה יש דרוסה לחולדה או אין דרוסה לחולדה א"ל אף לחתול אין דרוסה לחתול ולחולדה יש להן דרוסה או אין להן דרוסה א"ל לחתול יש דרוסה לחולדה יש דרוסה בעופות הא דא"ל אף לחתול אין דרוסה באימרי רכרבי הא דא"ל לחתול יש דרוסה לחולדה אין דרוסה בגדיים וטלאים בעי רב אשי שאר עופות טמאין יש להן דרוסה או אין להן דרוסה א"ל רב הלל לרב אשי כי היונין בי רב כהנא אמר שאר עופות טמאין יש להן דרוסה והאנן תנן ודרוסת הגין בעוף הדק דרוסת הגין בדכוותיה ואינך בדורטא מינייהו ואיכא דאמרי "דרוסת הגין בדרכי" מיניה ואינך בדכוותיהו אמר רב כהנא משמיה דרב שימי בר אשי אין דרוסה לשועל איני והא כי אתא רב דימי אמר מעשה ודרם שועל רחל במרחץ של בית היני ובא מעשה לפני חכמים ואמרו יש דרוסה אמר רב ספרא ההיא חתול הוא איכא דאמרי אמר רב כהנא משמיה דרב שימי בר אשי ביש דרוסה לשועל איני והא כי אתא רב דימי אמר מעשה ודרם שועל רחל במרחץ של בית היני ובא מעשה לפני חכמים ואמרו אין דרוסה אמר רב ספרא ההוא כלב הוא אמר רב יוסף צנקמינן אין דרוסה לכלב אמר אביי נקמינן אין דרוסה אלא ביד לאפוקי רגל דלא אין דרוסה אלא בצפורן לאפוקי שן דלא אין דרוסה אלא מדעת לאפוקי שלא מדעת דלא אין דרוסה אלא מחיים לאפוקי לאחר מיתה דלא אמרי השתא שלא מדעת אמרת לא לאחר מיתה מיבעיא לא צריכא דדרים ופסקיה לידיה מהו דתימא בהדי דדרים שדי ויהריה קמ"ל בהדי דשליף שדי ויהריה אמר רב רב הונא אמר רב ארי שנכנס לבין השוורים וגמצא צפורן בגבו של אחד מהן אין חוששין שמא ארי דרסו מאי טעמא רוב אריות דורסין ומיעוטן אין דורסין וכל הדורס אין צפרנו נשמטת וזאת הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר בכותל נתחכך אדרבה רוב שוורים מתחככין ומיעוטן אין מתחככין וכל המתחכך אין צפורן יושבת לו בגבו וזה הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר ארי דרסו איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אוקי מילתא אחזקיה הו"ל ספק דרוסה ורב לטעמיה דאמר אין חוששין לספק דרוסה אמר אביי לא אמרן אלא צפורן אבל מקום צפורן חוששין וצפורן נמי לא אמרן אלא לחה אבל יבשה עברה דמשמטא ולחה נמי לא אמרן אלא חדא אבל תרתי ותלת חיישינן והוא דקיימא בדרא דסיחופיה איתמר רב אמר אין חוששין לספק דרוסה ושמאל אמר חוששין לספק דרוסה דכולי עלמא "ספק על ספק לא על אימא לא על ספק כלבא ספק שונרא אימא כלבא על שתיק ואיתוב בינייהו אימר שלמא שוי צקע רישיה דחד מינייהו נח מריתחיה יאיהו קא מעוואי ואינהו קמקרקרן בעותי קא מבעתי אהרדי

**יש דרוסה לחתול או לאו ב'.** הרב ר' יתכן צר"מ מפרש דכל הנך צעיות היו צבהמה וימנין דפעם ראשונה היה עוסק בעופות ושאלו אם יש דרוסה לחמול והשיב לו רב אפילו לחולדה יש דרוסה ושזו היה עוסק באימרי רכרבי ושאלו אם יש דרוסה לחולדה אם לא והשיב לו אפילו לחמול אין דרוסה ושזו היה עוסק בגדיים וטלאים ושאלו

חולדה וחמול יש להם דרוסה או לא וא"ל לחמול יש דרוסה ולא לחולדה וכן היה מפרש ההיא עובדא דשבת פ' תולין (דף קלח. ושם ד"ה צעל) גצי כילה מהו אמר לו אף מהו אסורה מטה מהו א"ל אף כילה מותרת כילה ומטה מהו א"ל כילה אסורה ומטה מותרת ולא קשיא כו' ועוד י"ל דכל הנך הוו צפעס אחת צתחלו שאלו יש דרוסה לחמול או לאו א"ל אחת שאלו סומס יש דבר שאף לחולדה יש דרוסה והדר צעי מיניה אם לחולדה יש דרוסה ככל מקום וא"ל אף לחמול פעמים שאין דרוסה והדר צעי מיניה כיון דזה וזה פעמים יש דרוסה ופעמים שאין דרוסה שום הן או לאו אמר לו יש דבר צתחלו יש דרוסה ולחולדה אין דרוסה וכענין זה יש לפרש ההיא דשבת: **שאר עופות טמאים** יש להן דרוסה או אין להן דרוסה. הך דרוסה היינו דשדי ויהריה כי שליף ואין זה כי ההיא דלקמן (נב.) דכל עוף הדורס טמא דהוי מסימני טומאה ולא נמצא ליה הכא אלא צעופות טמאין אכל פשיטא דאין דרוסה לטהורים: **ובא מעשה פני חכמים ואמרו יש דרוסה.** וא"ת ולישני ליה דהכא רחל קטנה היתה ורז כהנא אימרי באימרי רכרבי וי"ל דא"כ מאי איכא דנקט רב כהנא שועל אפילו חמול נמי: **ובא מעשה פני חכמים ואמרו אין דרוסה.** וא"ת ולישני ליה דהכא רחל גדולה היתה וכן משמע מדלג נקט טלה וי"ל דא"כ לא הוה רז דימי משמענו שום חדש צהלי מעשה דאפילו לחמול אין דרוסה רכרבי: **קא משמע** דן דבהדי דשליף שדי ויהריה. יש טעמין להמיר לשחוט כשהנן שוכב ע"ג העוף ולא הסיר רגליו עדיין דאכתי לא שליף ולא שדי ציה ויהריה ואסור לעשות כן כשהנך רודף אחר העוף ולוכדו מכהו כמה פעמים צרגליו ודרים ושלף כמה זמנין: **רוב אריות דורסים.** וא"ת אפילו אם תמלא לומר דצפורן זה מחמת חיכוך אחת מ"מ אפילו צשאר שוורים שאין צהם פלורט היה לנו לחוש כיון דרוב אריות שצין השוורים דורסין וצקמון נמי דקאמר אביי אכל מקום פלורט חיישינן למה לי מקום פלורט כלל ואומר ר"ת דהכי פירושו רוב אריות דורסין כלומר ראויין לדרוס שהן צריאים ודורסים ומעוטן חולין ואין דורסים ורוב אריות הדורסים שהם צריאים אין

פלורט נשמטת מהן וזו הואיל ופלורט יושבת לו על גבו וספקתא הארי חולה הוא ולא מחמת דרוסה צא פלורט זה לכלל אלא בכותל נתחכך והיה הארי שוכב אלא הכותל ומחמת שנתחכך השור צכותל וצרגלו של ארי נשמטה ממנו הצפורן וישבה לו על גבו ופריך אדרבה אע"ג דרוב שוורים מתחככין מ"מ רוב שוורים אין מתחככין צמקום שרגל ארי מונחת שם שחשך לו פלורט על גבו ויש לתלות הפלורט צדריסת הארי ואע"ג דרוב צבריאים הדורסים אין פלורט נשמט ומסיק דאיכא למימר הכי והכי ורז לטעמיה דלא חיישינן לספק דרוסה יז דאוקמינן אחזקה קמייתא צחזוקת שלא נדרס: **כל הדורס אין הצפורן נשמטת.** הארי כל לאו דוקא וכן כל המתחכך דצקמון אלא כלומר רוב הדורסין רוב המתחכך"ז: שרקפא

**הנהרות הב"ח**  
(א) רש"י ד"ה וגמצא פלורט תחובה צג כ"ה צר"ש צתחלס:

**מוסף רש"י**  
בקטינן. מסורת מלכותי מנהג מרבותי (ערוכין ה.).

**שיטה מקובצת**  
אן בדרכרבי מיניה בגדולים ממנו ואפי' הכי עוף הדק הוא: **צ** רוב אריות דורסין כלומר אע"ג דרוב אריות דורסין קיס לן שכל הדורס: **צ** לדריסה באחריני. וצ"ב צ"א לדריסה אחרניא: **צ** לספק דרוסה דאוקמה אחזקה:

**רבינו גרשום**  
שאר עופות טמאין. כלומר דרוסת הגין חזינן במתנין שאר עופות טמאין יש להן דרוסה: לאפוקי רגל דלא. כלומר של אחרי: אלא מדעת. כלומר שדעתו לדרוס אבל שלא מדעת אין חשבו דריסה: קמ"ל בהדי דשליף שדי ויהריה. כלומר בהדי דשליף ידו מכהמה ובהדי דשליף כבר (ככר) ידו מתה: אוקי תורא אחזקה. כלומר ואין חוששין: ולא אמרן אלא צפורן. כלומר שנמצא צפורן בגבו של אחד מהן ולא ידעי אי נתחכך אי ארי דרס ונשמט צפורנו דאין חוששין לספק דרוסה. אבל מקום צפורנו כו' כלומר אם נמצא מקום צפורן על גבו דארי חיישינן: אלא בלחה כלומר שהצפורן לחה דאמרי אי דרוסה הוה והצפורן לחה לא הוה מישמטא אלא דארי בכותל נתחכך: והוא דקיימן בדרא דסיחופיה. כלומר דקיימן בשורת אצבעותיו: ספק על ספק לא על. כלומר ספק על זאב בין בהמות ספק